

BONA PAU

PAU
CORDA

Núm. 451 Any XXXVIII

MONTUÏRI

SETEMBRE 1990

Els temps canvien

Alguns dels nostres lectors recordaran un famós disc d'En Xesc Forteza aparegut els anys seixanta amb el títol de "Sa Marina". En ell l'actor representava el fill beneït de la família que en morir els seus pares li deixaren únicament un tros de marina pelada i poc productiva —parlant en temes agrícoles—, mentre els germans més vius es quedaren les terres bones i altres béns més profitosos. Però de cop i volta la cosa dóna un tomb i degut a l'anomenat "boom" turístic dels anys seixanta, la marina d'En Xesc es converteix ràpidament en urbanitzacions i hotels per als turistes estrangers que arriben a Mallorca. En Xesc es fa milionari i els germans li van darrera per veure d'aconseguir alguna cosa més.

El text que avui oferim estaria tal volta relacionat amb lo dit anteriorment. Al segle passat les terres riques de Montuïri i la resta dels pobles del Pla, permetien un creixement notable de la població i dels recursos molt diferent que el de les zones costaneres, on les terres eren molt pobres —en termes agrícoles— i els seus habitants havien d'emigrar cap a altres indrets o dedicar-se a viure del mar, tant de la pesca com mitjançant una de les formes de viure que sorgiria durant aquest segle: el contraban. Vegem-ne el cas d'un metge de Calvià:

Calvià, 8 de marzo de 1828

Muy ilustre Ayuntamiento, habiendo tenido noticia que en este de Montuïri no reside ningún facultativo ni médico aprobado ni tampoco cirujano he pensado por obtener ambas facultades, y resuelto de dejar esta de Calvià por

Les fèrtils terres del nostre terme altre temps eren molt cobdiciades

ser un lugar muy triste en términos que hace un año que estoy conducido (pagat) y no he podido de ningún modo alegrarme, esto es el objeto porque deseo servir a usted por ser un lugar alegre (Montuïri). Si usted tiene también de asalariarme, determinen día i yo pasaré a esa (Montuïri) con mi título y veremos como nos arregla-

mos; yo serviré a usted con el mayor decoro y gusto. - Dios guarde a V.M. - Antonio Reynés'.

Posdata: Espero que tanto de un modo como de otro me contesten cuanto antes. La contestación la pueden mandar al hostal de Montuïri i de allí me la guiarán, que el amo es conocido mio.

Guillem Mas Miralles

LA MANCOMUNITAT DES PLA CREA UNA BORSA DE TREBALL

El Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat des Pla ha posat en funcionament una **borsa de treball** que té com objectiu facilitar la connexió entre les ofertes i demandes de treball del municipis de la Mancomunitat.

¿Què ofereix la borsa de treball?

A la borsa de treball s'hi pot inscriure qualsevol persona o empresa que cerqui o que vulgui fer feina. Això podrà facilitar, en part, el fet de trobar feina i de trobar personal, encara que no s'han d'oblidar mai els altres canals.

Per posar-se en contacte amb la borsa de treball només fa falta adreçar-se al seu Ajuntament o al Servei de Promoció Econòmica.

Des de la Borsa de Treball estam en contacte amb empreses i organitzacions, feim un repàs constant de les ofertes que surten a la premsa i medis oficials. En definitiva, feim tot el que està al nostre abast perquè l'estància a la borsa de treball sia el més curta possible.

Es important saber que també s'ofereixen alternatives a fer feina per compte d'altri, com són la formació i assessorament per crear la pròpia empresa.

Al mateix temps podem assessorar:

- Quan s'hagi trobat feina i es dubti del contracte.
- Quan no es conegui prou bé quines són les condicions.
- Quan no se sàpiga quins són els drets i els deures.
- Quan es vulgui muntar una empresa.
- Quan es vulgui informació sobre els diferents tipus de contractació.
- Quan se cerquin línies de finançament o subvencions per fer inversions, innovacions o modificar l'empresa, etc.

Com es pot veure, som un equip que està al seu servei per oferir tota la informació i l'ajut que es necessiti.

Nota: Poden adreçar-se al Servei de Promoció Econòmica, C/ Hospital, 24 de Petra o telefonar al 83 00 34, de 9 a 2 i preguntar per Lúcia o Antoni-Joan.

PORTADA

EL BALL DE L'OFERTA

L'única dansa que els Cossiers interpreten una sola vegada a l'any és la del ball de l'oferta, motiu pel qual l'església, vestida de gala, acull en aquesta ocasió, nombrosíssims espectadors

DOS DITS DE SENY

MANIPULACIÓ CONSUMISTA

Durant les festes de Sant Bartomeu, a més de dues persones de seny els va caure "com una coça a s'os de sa cama" el veure que un acte que s'anunciava al programa com "animació infantil" va resultar esser tot un muntatge propagandístic d'una marca determinada de gelats.

En el transcurs de l'espectacle, els allots, a més de conèixer i tastar les excel·lències del gelat en qüestió, se'n dugueren una bona "rentada de cervell". Per de prompte, la normalització lingüística i la cultura autòctona brillaren per la seva absència. Semblava més bé una campanya publicitària a nivell de gran companyia multinacional, utilitzant els típics tòpics televisius i consumistes.

Es veu que la promoció degué tenir èxit, perquè l'endemà es va tornar repetir.

Davant aquesta experiència, ens feim algunes preguntes, per allò de: "Qui és confrare, que prengui candela", i perquè ens servesqui d'avís per no "travelar dues vegades amb sa mateixa pedra":

- Aquests "animadors infantils", ¿a què animaren els infants? ¿A consumir gelats o a què?

- L'Ajuntament, per incloure aquest acte dins el programa de festes, ¿va pagar o va cobrar?

- ¿Quins valors s'inculcaren als allots, prescindint de la "cultura gelatíl"?

Enllepolits per una dolçor que "no passa de canyó avall", els nins i nines se'n tornaren a ca seva tots satisfets. Però aquí està el mal, precisament: que estaven "contents i fotuts", com víctimes inconscients de la manipulació consumista, que sap molt bé que "es peix no s'agafa a garrotades". En aquest cas concret, s'agafa amb esca de xocolata o de vainilla... Però s'agafa.

Salomó

Plors per una palmera

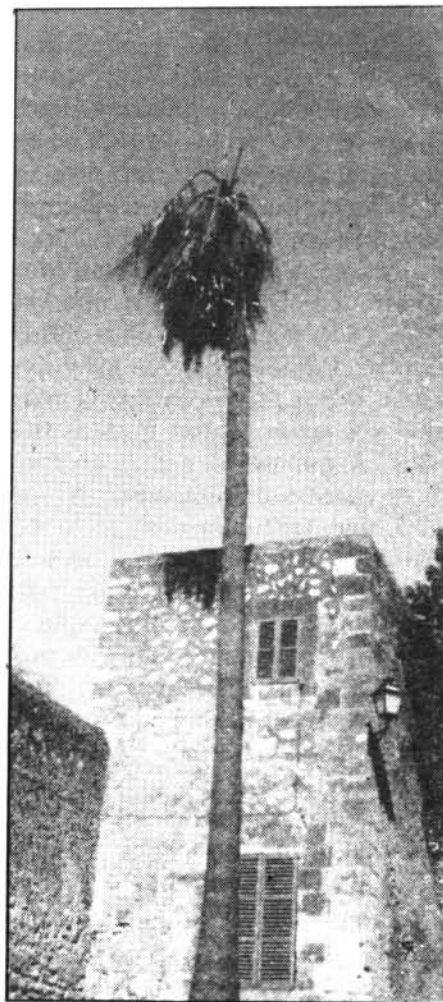
Era passada la mitjanit el vespre de la revetla de Sant Bartomeu. La plaça estava de gom en gom i els terrats dels voltants plens de veïns. Tots els caps miraven a l'aire contemplant com estallaven en el cel mil coets de colors i formes capritxoses produïdes pels focs artificials.

En un instant totes les mirades es desviaren esglaiades cap al fasser. La palmera més alta i galana de totes les de plaça, la que com a feel guardià custodia la rectoria, "Ca s'escolà" i el temple parroquial, de cop començà a encendre's com la teia. Un coet s'enfilà amb ràbia incendiària cel amunt, anant a clavar les seves dents de foc a la vetusta palmera i la cabellera del noble arbre cremà irremissiblement.

La tristor i la impotència s'apoderaren dels mils de cors que bategaven en aquella nit de festa, i, per primera vegada, a la fi de la revetla no hi hagué aplaudiments alabant l'art de la pirotècnia; en aquesta ocasió només se sentiren sospirs i lamentacions; fins i tot, algú, enduit per la pena, plorà.

És molt humà plorar per una palmera considerada com a patrimoni d'un poble i que en pocs minuts es devorada per les flames incontrolades. I és que els arbres són semblants a les persones, per això els estimam i veneram: creïxen lentament, en silenci, a força d'anys, superant contratemps i dificultats. Molts d'homes i dones d'aquesta vila han crescut junts amb el fasser de la plaça; per això la possible mort de la fins ara esvelta i airosa figura de la palmera, els arribà a l'ànima.

El fasser de la plaça, descamibuiat pels vents de ponent, mesral i tramuntana, a l'hivern, em recorda les persones que aguanten les envestides de la vida amb entesa i seguretat. Es poden doblegar, però no cauen.

Així, capficada, romangué la palmera

El fasser de la plaça, elegant i estilitzat, dançant al ritme de la brisa suau de l'estiu, em recorda aquelles persones que amb serenor i pau estan per damunt les petites contrarietats que porten els quefers quotidians.

¿Sobreviurà la palmera dels graons? De moment és una incògnita. Uns diuen que sí; altres creuen que no. Amb un ai! al cor, però també amb el fil de l'esperança tensat per l'optimisme, crec que la palmera reviurà. Ho crec no només perquè és un arbre fort que conserva la saba dins les seves velles entranyes, sinó també perquè la necessit; la necessitam i volem que seguesqui alegrant i estimulament la nostra vida superant fins i tot les proves més difícils.

Andreu Genovart

Agricultura biològica

L'agricultura biològica és una manera d'entendre la vida. No interessarà a qui cerqui grans rendiments en poc temps i a tota costa, inclús a costa d'ell mateix. No interessarà a qui, en sentir xerrar de "Mercedes", xalets i altres, perdi el cap. Però tal vegada pugui interessar al petit agricultor que veu com cada pic li costa més lluitar contra les plagues. Al jove que cerca el seu propi camí. A la mare que vol veure créixer els seus fills sans. A qui vulgui agafar un fruit i menjar-lo directament. A qui vegi amb tristor la destrucció del paisatge. I a tots els qui creguin que hi ha alguna cosa que falla en el model de vida actual, que el progrés que seguim, ja no és progrés, perquè cada vegada deixa més persones fora, als qui pensam que, al cap i a la fi, un "Mercedes" o un xalet no valen el que val l'aire, el que val l'aigua, el que val la terra, la nostra terra.

Quasi sempre que es xerra de contaminació, de destrucció de la natura, de pèrdua de la qualitat de la vida, es xerra de transports, indústries, ciutats, urbanitzacions. Per a molts, el camp segueix conservant la seva imatge de serenitat i d'identificació amb la natura. Desgraciadament les tècniques agrícoles actuals segueixen el mateix patró que la resta de sectors de la societat. Amb l'agricultura intensiva —causa de desertització— un pagès cada pic més desconcertat del món que l'envolta, mata, sense voler, la terra que és el seu bé més gran; gasta més i més en productes més i més cars, i segueix instruccions sense saber a on va, a on anirà quan vengui les seves terres.

L'agricultura ecològica no és fàcil, no ofereix receptes màgiques, sols coneixements i coneixement. Cada persona hi ha de cercar el seu camí, cada persona sabrà trobar, si s'atura un moment per escoltar, la terra que l'estima.

Trencapinyons

Les nostres façanes

Façana de Can Collet, cap de cantó del carrer de Palma i Bonavista, una de les moltes restaurades dins l'estil clàssic

Des d'un temps a aquesta part són molts els veïns que demostren el seu bon gust cap a allò que és tradicional i que tots hem heretat dels nostres avantpassats.

Recentment, d'una manera palpable, s'evidencia aquest fet en les nostres façanes. Aquí i allà, per molts d'indrets de la vila es pot comprovar com un bon grapat de montuïrers han refet o millorat la cara exterior dels edificis, restituint-los aquell estil que els era característic i que per un o altre motiu —però sobretot degut al pas dels anys— havien perdut o encara no l'havien tengut mai. Unes vegades s'ha aprofitat l'avinentsa d'una reforma interior, altres la d'obtenir una petita subvenció oferta per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports i fins i tot n'hi ha hagut que l'han reformada sols per donar al casal familiar un millor aire exterior. Motius, uns i altres, que podrien servir d'exemple perquè totes les façanes del poble prest oferessin un estat presentable. Així Montuïri, de mica en mica, canviaria d'aspecte en quant a les edificacions, mentre tant es recuperaria exteriorment.

Ara bé, no s'hauria de cometre

el "pecat" d'endiumenjar les façanes, donant-los un estil que no els és propi, ni posar-hi segons quina classe de portes o finestres que s'allunyen de les característiques estètiques i arquitectòniques del conjunt urbà que els encobeeix. Si és necessari, l'Ajuntament hauria de prendre les mesures pertinents, dictar la normativa adient, a fi d'evitar horribles "bunyols", ridículs i extravagants, que, encara que oferessin individualment un aspecte modern, s'allunyen del conjunt tradicional del nostre poble.

Fan llàstima, per altra part, aquelles cases que semblen abandonades, les façanes de les quals mostren com són els seus propietaris. Seria convenient que se n'adonassin que hi ha altres montuïrers o externs que, en passar, contempen la deixadesa dels seus propietaris i el trist "paper" que ofereixen als qui les observen.

Ja és hora —sempre ho és— que els indecisos es determinin a posar mà a l'obra, si ca seva ho necessita. Si pensassin que de la mateixa manera que un procura dur sempre la cara neta i se la renta quan se l'embruta, haurien de considerar també

(Continua a la pàgina següent)

Catalina Sastre Pericàs

"La pintura és una manera d'expressar els meus sentiments"

Els dibuixos de na Catalina Sastre Pericàs són coneguts a BONA PAU per haver-ne publicats un bon grapat i els nostres lectors encara en podran contemplar molts d'altres, ja que continua col·laborant artísticament.

El que no coneixíem d'ella era la pintura. Encara que ja fa uns anys que s'hi dedica. Fou a l'exposició oberta durant les passades festes quan tenguérem l'oportunitat de poder admirar els quadres tan ben aconseguits, gràcies als seus pinzells.

—¿Des de quan data, Catalina, la teva primera pintura?

—No record quan fou la meva primera, només sé que dibuix des que vaig tenir el primer llapis.

—¿I la teva primera exposició?

—Fou l'any 1981, a l'Obra Cultural de Montuïri.

—Possiblement deus haver exposat a altres llocs...

—Sí; abans, l'any 1967 vaig exposar a una col·lectiva de dones, a la galeria "El Rincón del Artista", i l'any 1968 al "Salón de Otoño" del Casal Balaguer.

—¿Podries dir-nos què és per a tu la pintura?

—És una manera d'admirar la bellesa de la creació, d'expressar els meus sentiments i també el suport de moments difícils.

—¿I del dibuix?

—El dibuix és la base de la pintura. I a mi m'agrada més dibuixar que pintar.

—¿Empres algunes tècniques especials per pintar o dibuixar?

Catalina Sastre rebé l'agradable visita de Caty Juan el dia de la inauguració

—Quasi sempre pint amb espàtula; i els dibuixos els faç amb aquarel·la negra.

—¿Què consideres més important: el dibuix o el color?

—Per a mi tota pintura té la seva importància, però el color és més alegre i pots posar-hi més fantasia.

—¿On agafes les idees per a la teva pintura o el dibuix?

—Ho agaf sempre del natural, mai d'una postal o fotografia. Aprofit sempre que anam d'excursió per agafar apunts, i llavors a l'estudi pint el quadre.

—¿Què aconsellaries als qui aprenen arts plàstiques?

—Que vagin a una bona escola, que visitin moltes exposicions i que observin molt.

—¿Dediques algun temps concret al dibuix o a la pintura?

—Normalment hi dedico els horabaixes.

—¿Què podries dir-nos dels teus mestres?

—Que tant a na Caty Juan com a l'Escola d'Arts i Oficis els agraesc el que m'han ensenyat, sense posar-me mai una pinzellada damunt els meus quadres o dibuixos. Han respectat sempre la meua manera de fer-ho.

—Parlem ara un poc d'aquesta exposició, que tan visitada ha estat durant les festes. ¿Quina opinió t'ha merescut la impressió que se n'ha duit el públic?

—Va venir molta gent i s'interessà per l'exposició. El dia de la inauguració tengué la deferència d'assistir-hi na Caty Juan, la qual es va complaure de la mostra.

—¿Quina acceptació creus que tingueren els teus quadres?

—El públic va respondre bé. La meitat dels quadres foren venuts.

—¿Continuaràs dibuixant i pintant?

—Encara que no sigui la meua professió, és el meu "hobby". Sempre que pugui pens continuar practicant aquestes manifestacions artístiques.

Onofre Arbona

Les nostres façanes

(Ve de la pàgina anterior)

que portes, finestres, parets... tot l'aspecte exterior de la casa és, generalment, el mirall de com és el seu interior.

Onofre Arbona

N. de la R. Aquest article forma part del "Conveni Conselleria de Cultura, Educació i Esports - Premsa Forana de Mallorca - 1990".

"LA PINTURA ES UNA
MANERA D'ADMIRAR
LA BELLESA DE LA
CREACIÓ"

Cinc joves montuïrers han acabat la carrera

Tots han pogut cursar els estudis que preferien

encara hauran de lluitar fins a tenir definitivament decidit el seu futur

Segons vàrem poder averiguar, cinc són els montuïrers que enguany han acabat la carrera professional, motiu pel qual a partir d'ara hauran de canviar de mode de vida. No vol dir que deixin definitivament els llibres, no seria lògic, ja que avui en dia són tants els descobriments o progressos, que si un vol estar al dia ha de llegir per estar al corrent dels avanços de la tècnica actual.

En Pau Servera Sitjar ha acabat d'Enginyer Agrònom, na Francisca Gomila Garau ha conclòs la llicenciatura en Filologia Catalana, na Margalida Fiol Nicolau ha obtingut el títol de Tècnic en Empreses d'Activitats Turístiques, en Miquel Verger Miralles ha finalitzat Empresarials i en Gabriel Arbona Cerdà des d'ara ja és Metge.

Un vespre del calorós mes d'agost passat poguérem reunir-los a plaça i amb ells xerràrem un poc de les seves inquietuds, dels passats estudis, del futur que els espera i també d'altres aspectes relacionats amb Montuïri. Del que digué cadascun d'ells hem seleccionat les següents línies:

PAU SERVERA SITJAR Enginyer Agrònom

En Pau Servera Sitjar ja és, als seus 26 anys, Enginyer Agrònom, una carrera que s'ha perllongat per espai de sis cursos més el projecte de fi de carrera. Els dos primers anys les assignatures són normals i comunes a les cinc especialitats que hi ha, si bé les que més destaquen dins la d'enginyeria rural —que són les de l'especialitat que ell ha obtingut— són: electrònica i electrificació rural, construcció, hidràulica, maquinària, projectes, mecànica i conservació de sòls, entre d'altres, ja que entre totes fan un conjunt de 38 assignatures.

Ens confessava, en Pau, que si va elegir aquesta carrera i concretament aquesta especialitat fou perquè li agrada l'enginyeria aplicada al camp.

Ara bé, parlant del seu futur, deia que pot accedir a "llocs oficials mitjançant oposicions, com IRYDA, SENPA, Conselleria d'Agricultura, però també

Pau Servera, Gabriel Arbona, Margalida Fiol, Francisca Gomila i Miquel Verger han acabat els seus estudis professionals. Ara s'hauran de reocupar per resoldre definitivament el seu futur

—deia ell— puc anar a l'empresa privada, com a empreses de regadiu i drenatges, indústries agroalimentàries, topografia i fotogrametria, cooperatives o dedicació lliure de la professió, si bé aquest darrer aspecte, com és el dedicar-me a l'exercici lliure de la professió —continuava dient— és, de moment, el que se'n duu les meves preferències, si bé aquestes no són molt cercades”.

Continuant parlant dels passats anys d'estudis, manifestava que “lo que més m'ha agradat ha estat el bon ambient on he estudiat i el caire que manco m'ha satisfet és lo tan llarg com han estat els estudis de la carrera”.

A més d'afirmar que no se'n penet de res de tot el que ha fet, deia: “lo més dur han estat els primers anys, llavors ja agafes call a l'assumpte i tot resulta més fàcil”.

Finalment en Pau va voler afegir que “la professió d'enginyer agrònom ha de lluitar per cercar un equilibri entre la producció i la conservació de la naturalesa. Això és imprescindible i és necessari fer tot lo possible per conservar el medi ambient”.

FRANCISCA GOMILA GARAU Filologia Catalana

Quan parlàvem amb na Francisca Gomila Garau poguérem saber com eren els estudis de Filologia Catalana en què ella ha obtingut la llicenciatura. Ens contava que són cinc anys d'estudi dividits en dos cicles, el primer dels quals comparteix algunes assignatures amb Filologia Hispànica. Ella té 23 anys.

“Si vaig elegir aquesta carrera —deia na Francisca— fou perquè sempre m'ha agradat la literatura, sobretot la part de la crítica literària. En part la filologia catalana m'ho podia oferir i a més a més amb l'al·licient que centra el seu estudi en el món lingüístic i literari d'aquí”.

“Les sortides més immediates— continuava dient na Francisca— són l'assessoria lingüística, tant a revistes, diaris, radio, T.V., com a institucions públiques, com ajuntaments, conselleries... i sobretot la docència”.

Quan més envant parlava del que més li havia agradat ens deia que “a part d'haver pogut començar a conèixer el medi ambient”.

(Continua a la pàgina següent)

LES SORTIDES PROFESSIONALS SÓN MOLT VARIADES I NO SEMPRE TROBARAN UNA EL TOTALMENT ADEQUADA ALS SEUS ESTUDIS

(Ve de la pàgina anterior)

xer allò que m'interessa, consider molt positiu les vies de continuació que t'ofereix i l'estímul que continuament et desperta".

Parlant dels obstacles que pugui haver trobat al llarg dels cinc anys de carrera, comentava que "totes les carreteres tenen la seva dificultat, unes més que les altres, però l'objectiu és superar-les. De la carrera no me n'he penedit, tot el contrari. És més —continuava dient na Francisca—, els dubtes que un pot tenir després d'acabar C.O.U., amb aquests cinc anys han esdevingut una satisfacció".

MARGALIDA FIOL NICOLAU Turisme

Ara li toca el torn a la més joveneta dels cinc que han acabat, Na Margalida Fiol Nicolau. Sols té 21 anys, però es troba, segons sembla, ben satisfeta, i ens diu que la seva carrera és la de T.E.A.T., sigles que volen dir Tècnic en Empreses d'Activitats Turístiques, coneguda vulgament com a "Turisme". Una carrera que és de tres cursos amb unes 9 ò 10 assignatures per any, les quals abarquen tres àrees: a) comptabilitat i economia, b) temes turístics (com estructura del mercat turístic...), i c) Idiomes (anglès, obligatori, més francès o alemany).

Li preguntàrem sobre el futur d'aquesta carrera, i així ens contestà: "Trob que és molt interessant i amb possibilitats de trobar feina (això esper) a una Mallorca que depèn totalment del Turisme".

Aturats a considerar aquests tres anys d'estudi, ens comentava que "el que més m'ha agradat —digué na Margalida— ha estat tot el conjunt; seria mal de dir allo que més i allò que manco, ja que si fas una cosa que t'agrada sempre ho fas amb més gust. I si hagués d'esmentar una cosa desagradable seria la d'haver hagut d'esperar fins al darrer moment que aquests estudis s'hagin aprovat d'una manera oficial. A més, la primera promoció, a la qual pertences, sempre paga la novetat i la inexperiència".

Fent ja un petit comentari sobre

aquesta manca d'oficialitat dels estudis turístics, ens afegí: "No, no me n'he penedit cap moment, malgrat la incertitud. I això —acabava dient-nos— que els estudis no han estat fàcils, però si estudies, es pot superar tot".

MIQUEL VERGER MIRALLES Empresarial

La carrera d'Empresarial que als 22 anys acaba de cursar en Miquel Verger Miralles és molt antiga, si bé en el transcurs del temps ha sofert diferents modificacions. Abans, no fa molts d'anys, sols en durava tres, però des de fa poc són cinc i es pot estudiar a la Universitat de Palma. En són bàsiques assignatures tan fonamentals com Dret, Economia General, Economia d'Empresa, Matemàtiques amb les variants de comptabilitat, assentaments...

Com de la resta, volguérem saber el perquè d'haver elegit aquesta carrera. La resposta fou la següent: "Perquè no havia de sortir de Mallorca, en primer lloc; i perquè era la que més m'agradava, per estar un poc influenciat, degut al negoci de ca nostra".

Segons ens contava en Miquel, aquesta carrera "pot tenir moltes sortides. Des de fer d'empresari pel teu compte, com seria posar una gestoria, muntar una empresa; també en pots administrar altres, inclús et pots dedicar a una professió relacionada amb el fisc, per exemple tens una base per presentar-te a sub-inspector d'Hisenda... Però a mi —ens afegia—, el que m'agradaria seria muntar la meua pròpia empresa, encara que ara em dedicaré a administrar-ne algunes d'altres, fins que tenguim més doblers".

Comentant els anys d'estudis i les vicissituds manifestava que "el que més m'ha agradat d'aquests anys, ha estat les amistats que he fet, i el que manco, el baix nivell de la carrera, perquè alguns professors només es dediquen parcialment a la carrera".

També recordà els temps d'estudis manifestant que "hi ha hagut anys durs i anys que no, això segons la sort. Però no m'he sentit penedit, encara que a vegades, quan veies el poc interès de certs professors, et sap com a greu..."

GABRIEL ARBONA CERDA Metge

Ha cursat la carrera de medicina a Saragossa, en Gabriel Arbona Cerdà. Un jove de 24 anys que, com els altres, ha aprofitat el temps d'estudiant, si bé ara es troba per davant tota una vida.

Ens comentava tot seguit que si ha estudiat aquesta carrera és perquè li agradava el seu contingut així com la tasca de poder ajudar la gent. "La carrera de metge —deia en Biel— consta d'assignatures teòriques, els primers anys, i després n'abarca d'altres que són més pràctiques, les quals ens obliguen a haver d'anar a hospitals, en aquest cas al Clínic de Saragossa. La resta d'assignatures són, sobretot, quirúrgica i mèdica. Són sis anys d'estudi".

"Respecte a les possibles sortides dels metges que acaben, hi ha la d'anar per lliure, fer de metge privat, oposar mitjançant un examen, al M.I.R., i així després un pot fer una especialitat dins un hospital de l'I.N.S.A.L.U.D., ja que surts —afegia en Biel— especialista. I també pots anar-te'n fora d'Espanya, on hi ha altres gammes d'especialitats, i en tornar ja ets un especialista d'una altra cosa".

Quan li demanàrem que ens parlàs del temps d'estudiant ens digué: "M'ha agradat molt l'ambient universitari, sobretot a Saragossa, que és molt diferent del que hi pugui haver a Mallorca. Al à les amistats han estat molt bones".

Atalaïant aquests sis anys darrers, en Gabriel Arbona considera que "la carrera no és dura, el que sí has de tenir és un estudi molt constant. No me n'he penedit pel fet que, una vegada acabada, té una utilitat molt pràctica, com és la d'assistir persones i poder fer altres coses".

Ma. Antònia Rigo
Maria Cerdà

Presentació del projecte guanyador del concurs d'idees per a la rehabilitació de la zona d'Es Molinar

La rehabilitació de la zona d'Es Molinar s'ha posat en marxa. Ho feia públic el Batle el passat 15 d'agost el vespre a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, plena de montuïrers i gent externa que volia estar present a la presentació del projecte guanyador del concurs d'idees per a dita rehabilitació.

Després el regidor del PSOE, Joan Miralles Julià va exposar el que suposava aquesta empresa, recolzà molt del que va dir el batle i propugnà la creació d'una entitat, sense "colors", que es responsabilitzàs de dur endavant el futur projecte.

Seguidament foren els arquitectes guanyadors del concurs d'idees els qui exposaren els motius que els induïren a planificar la zona de la manera com ho han fet. I finalment, Joan Verger Pocoví, President del C.I.M., tancà l'acte.

DEFINIR MONTUÏRI

En la seva exposició, els arquitectes començaren dient que tractaven de potenciar la zona d'Es Molinar i diferenciar i delimitar el poble del camp. Per això tengueren present que Montuïri s'estén cap a ponent, deixant que cementeri i camps de conreu habitin la vessant de llevant.

Amb aquestes premisses proposen, per una banda, que la prolongació de l'avinguda Es Dau sigui el límit que perfili la frontera entre el poble i el camp, potenciant els elements que conformen aquesta imatge tan singular des de lluny.

Com, per altra banda, pretenen revaloritzar tota la cadena de molins donant-los una clara continuïtat d'ús, amb activitats públiques que ressalten el protagonisme d'aquests; considerant adequat fer una prolongació que pujaria des d'Es Dau, tocant només en un punt aquest carrer, i baixaria per l'altra vessant aprofitant el carrer que connecta el Molinar amb la carretera Palma-Manacor; encara que millorant la connexió actual. D'aquesta manera Es Dau s'incorporaria a la trama de carrers existents sense crear una nova connexió ni possibles noves trames de creixement, ja que creuen que

L'equip d'arquitectes guanyadors del concurs d'idees donà una explicació de la futura planificació de la zona des Molinar de Montuïri

les futures necessitats de creixement no haurien de fer-se per la vessant de llevant. Es tractaria de crear en el canvi de vessant un espai edificat que sigui a l'hora nuu dels carrers que hi conflueixen i porta del poble.

EL MOLINAR, PORTA DE MONTUÏRI

Es Molinar, amb aquesta nova porta, la dotació de nous espais i el tractament del terreny, es revaloritzaria suficientment com per desenvolupar-hi les activitats de caràcter municipal que s'hi proposin.

Aquest projecte actua en dos nivells com a redefinició dels límits edificats i com a revalorització del carrer del Molinar amb la seva prolongació per la cresta, mitjançant l'adequació d'aquesta per activitats diverses (festes, fires) que actualment es fan en altres parts del poble i que trobarien millor ubicació en aquesta part de Montuïri, molt més carismàtica i amb més espais lliures per a reunir la gent.

Tota la revalorització del carrer-cresta no s'acabaria a la plaça de les Tres Creus, sinó que podria continuar pel carrer Calvari i el carrer des Pujol fins a la Plaça Major, gaudint sempre de la inapreciable pendent de la cresta.

FRONTERA POBLE-CAMP

La proposta que conforma la frontera entre el poble i el camp (contemplada

sota l'ombra del lladoner del cementeri) evidenciaria els elements bàsics de la imatge que ens dona Montuïri: molins, marges, ametlers i el mur, marge dels horts posteriors del carrer del Molinar, que s'aixeca des de la pendent del turó. Per tant, la prolongació d'Es Dau recompon aquests elements: d'una banda dona basament i potencia aquest gran marge, únic límit clar existent, i de l'altra revaloritza els límits que proposa el projecte i que consolidarien les parts encara desdibuixades, és a dir, els patis posteriors del carrer de Sant Antoni i les darreres cases del carrer d'Es Molinar. També seria bo que davant el Molí de Can Rigo es construís una zona més gran d'aparcaments.

Així es manté la importància d'Es Dau, ja que des d'allà mai es fa evident l'arribada a la cresta. Projecten que el traçat del nou carrer es faci de tal manera que en un primer moment el carrer s'amagui per redescobrir-lo a mesura que es passeja per ell. També han projectat que al final del nou carrer neixi una petita font, tot recordant els antics abeuradors de les entrades del poble.

D'aquesta manera, font, marges, cases i molins controlarien un espai nuu de carrers i perfilarien diferents visuals del paisatge. I el punt lliure que hi hauria entre els molins de Can Nofre i de Can Serra constituiria un balcó i un accés que suportarien algunes de les activitats proposades.

S'HA DIT QUE...

... no hi havia hagut mai tantes discussions familiars com ara. Es motiu és sa quantitat de canals de T.V. que tenim. Uns en volen un i uns altres un altre, i com que no se posen d'acord, venga bregues!

—oOo—

... en haver-hi una despedida de fadrins tan sonada com ses darreres que s'han fetes, convé que s'avisin es veïnats. N'hi ha més de dos que anirien a dormir a sa caseta de fora vila.

—oOo—

... es dia de la Mare de Déu d'agost, n'hi hagué un parell que sortiren de s'Ajuntament gratant-se sa closca. Havia acabat s'acte de presentació i exposició des projectes de "Rehabilitació des Molinar" i es President des Consell Insular de Mallorca cloqué s'acte amb aquestes paraules: "I qui té picor, que grati". ¿I que no és "guapo", això?

—oOo—

... ets organitzadors des torneig de Sa Llum de cara a l'any que ve ja poden gravar s'inscripció de CIDE en es primer trofeu. És tanta sa tira d'anys que guanyen es mateixos!

—oOo—

... es vespre de Sant Bartomeu, amb motiu de s'obra de teatre, se sentiren comentaris com aquests:

— "Si lo sé, no vengo".

— "Una i oli".

— "Això s'hauria de fer en Es Dau, i amb un bon equip de megafonia".

— "Me'n vaig, vull exercitar sa paciència quan a mi me dóna la gana, i no quan m'ho imposin".

— "¿Vltros sentiú res?".

— "No".

— "Gràcies a Déu, em pensava que havia tornat sord".

—oOo—

... En Sebastià "Xigala" deixà davant ca seva quatre sacs d'ametles, però quan hi va tornar, d'espres d'haver obert sa portassa, no els hi trobà. Posats a demanar va sebre que quan va passar es camió des fems els carregà sense mirar què hi havia dedins. Es maldecaps i malpensaments s'acabaren quan comprovaren que

Les corregudes del dia de la segona festa de Sant Bartomeu, a més d'esser una diversió contemplant els participants a les diferents manifestacions atlètiques i de bulla, són també motiu de bromes i de posar en ridícul el més "pintat". És que tot fa festa!

es femeters els havien deixat unes quantes cases enfora. Quan no hi ha mala intenció, brosta l'honradesa.

—oOo—

... es veïnats des carrer Batle Gaspar Oliver s'hauran de comprar caretas antiolors que purifiquin es "perfums" llançats per alguns porcs i altre bestiar tancats dins un corral d'una casa d'aquell carrer. Això si no prenen altres mesures!

—oOo—

... es rètol lluminós des torneig de Sa Llum enguany pipellejava, però era a posta. S'encenia en dos temps i cridava s'atenció. De cada any prosperam!

—oOo—

... el "dimoni suplent" des dia de la Mare de Déu d'agost, En Pep Cerdà, va fer un "paperasso". Semblava que sa seva dona, un parell de dies abans li havia donat fregues. Però quedà com tot un dimoni.

—oOo—

... qualcú, per por de ses mosques o es missils, va suspendre es viatge que tenia projectat a Egipte. Idò haguéssiu fet com es batle, que només va anar a Portugal.

—oOo—

... es jinkama de Ràdio Murta va ser tot un èxit, però durant totes ses festes sa plaça va fer pudor d'ou. És que aquests al.lots tenen cada idea...!

—oOo—

... lo que fou es "frigo", durant ses festes, el mos fregaren pes nas. Això són actes "culturals"!

—oOo—

... ses "beates" més intel.lectuals estan empipadíssimes perquè cada any es dia de la Mare de Déu d'agost s'Ajuntament posa un acte cultural a s'hora de sa missa des vespre i no poden anar a ses dues bandes es mateix temps.

—oOo—

... En Biel "Xicolater" no només sap xerrar en es plens de s'Ajuntament. També a l'església, en es ple de l'ofici de Sant Bartomeu, se'n va desfer bé, fent de "presentador".

—oOo—

... a sa sortida de l'ofici, es dia de Sant Bartomeu, a s'amollada de coloms, n'hi hagué alguns que quan aixecaren es vol, deixaren caure uns quants excrements. Es mal intencionats pensaren que se c..... en s'Ajuntament; però sa veritat fou que aquest "record" va caure sobre algunes senyoretas d'aquestes tan primcernudes.

ELS CAPDAVANTERS DELS PARTITS POLÍTICS DE MONTUÏRI (II)

Pere Sampol Mas, Portaveu Municipal del P.S.M.

Pere Sampol Mas és el portaveu del Grup Municipal del PSM. Encara que pertany a aquest partit des de fa 13 anys, no fou elegit regidor de l'Ajuntament de Montuïri fins a les eleccions municipals de 1983, i de llavors ençà ho és.

Té 38 anys, casat, amb dos fills. De petit va estudiar a Ca Ses Monges i a Ses Escoles, fent els primers cursos del batxiller amb Don "Melchor", per acabar-lo a Ciutat. Després va iniciar els estudis d'Enginyer Tècnic com alumne lliure el temps que feia el servei militar i acabà la carrera a Barcelona, on va residir per espai d'un any i mig. Actualment treballa a Manacor d'Oficial Major de Recaptació.

—¿Des de quan pertany al P.S.M.?

—M'hi vaig afiliar l'any 1977, just passades les primeres eleccions, que fou quan es fundà el PSM a partir de persones del P.S.I., el qual s'havia presentat a les eleccions generals amb el P.S.P. de Tierno Galván. Fou aleshores quan vaig prendre consciència de la necessitat d'impulsar el nacionalisme polític, ja no era suficient amb el nacionalisme cultural, a la vegada que es lluitava per la justícia social.

—¿Ocupes el càrrec de president, a Montuïri?

—No; ja que no funcionam amb presidències. Som el portaveu del Grup Municipal del PSM i representant de l'agrupació dins el Consell Polític.

—¿Quins sou els qui formau la junta directiva?

—Els altres representants de l'Agrupació i també membres del Consell Polític del PSM són Mateu Ginard, secretari d'organització i Francesc Trobat, secretari de relacions polítiques.

—¿Com colombres el futur del teu partit?

—El futur del partit el veig lligat al futur de Mallorca. Pens que Mallorca no existirà si no està governada per organitzacions polítiques pròpies, totalment independents d'interessos externs. Per això els mallorquins necessitem

un idioma i una terra. Avui aquestes dues eines vitals per a un poble estan en perill de mort. La nostra terra està destrossada i venuda a estrangers. El nostre idioma, cada dia més arraconat per l'espanyol. Si els mallorquins no actuam, si no exigim els nostres drets polítics nacionals davant l'Estat que ens els nega, perdrem definitivament la nostra pròpia personalitat, el domini sobre els nostres recursos i la sobirania per prendre les nostres decisions com a poble. I aquestes reivindicacions polítiques sols es poden fer mitjançant partits polítics nacionalistes, com el PSM.

—Aquestes reivindicacions, ¿com les veus a Montuïri?

—A nivell local bufen vents d'egoisme i consumisme, principals enemics dels nostres ideals. Així mateix tenc confiança en un grup de joves que en pocs anys faran grans coses dins Montuïri.

—¿Podries concretar la política que pretén el vostre partit a Montuïri?

—La nostra política institucional quedà prou clara els vuit anys que governàrem en coalició l'Ajuntament. Aconseguírem donar el poble d'uns serveis dignes amb una política d'autoritat, un

canvi consider que hem fracassat en la difusió dels nostres ideals. Pretenem despertar dins els montuïrers el respecte a la naturalesa, l'amor a la nostra cultura i tradicions, la necessitat d'impartir la justícia social. Volem impulsar una escala de valors distinta de l'actual, que per sobre el culte als diners estigui la convivència humana, la solidaritat i el respecte als drets humans. Per desgràcia les darreres eleccions no sols suposaren un canvi de poder polític, sinó una transformació ideològica i ara ja se'n veuen els resultats. Aquell poble bullidor, inquiet i capdavanter que era Montuïri, s'està convertint en un poble apàtic, trist i conservador.

—Les aspiracions del vostre partit pel que fa a Mallorca, ¿quines són?

—El PSM aspira a aconseguir l'autogovern per als mallorquins i una redistribució de la riquesa. Volem que els mallorquins tinguem el grau d'independència suficient per planificar el nostre futur, establir relacions polítiques amb el País Valencià i Catalunya i negociar amb el Mercat Comú. Els nostres recursos naturals són molt limitats i necessiten poder polític per defensar-nos, fins i tot per impedir que aquí s'instal·lin permanentment més habitants davant el risc de provocar una saturació de població que faria l'illa inhabitable.

—Qualcú ha dit que el vostre partit ha decepcionat.

—El PSM no ha decepcionat, i la prova és que avui tots ens donen la raó: empresaris, hotelers, fins i tot Abel Matutes que quan ja ha destrossat Eivissa ara diu que no s'ha d'urbanitzar més. Fa uns anys, quan el PSM pugnava per evitar més urbanitzacions, ens acusaven d'anar contra el progrés. Ara, fins i tot abans del que nosaltres mateixos pensàvem, començam a tocar les conseqüències i tothom es torna proteccionista. Sortosament aquests anys ha existit un PSM perquè, del contrari, avui ja no hi hauria absolutament res per protegir.

—¿Què consideres que s'hauria d'haver fet a Montuïri?

—El que s'hauria pogut fer, com...

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

tant amb un Ajuntament sanejat, una bona administració i influència en el Consell Insular, és impressionant. El que s'ha fet està a la vista, o millor dit, no es veu. En lloc de tudar sis milions en una fira, ara ja podríem tenir piscina pública; en lloc de tirar diners en festes i publicitat, ara ja podríem tenir les aigües brutes canalitzades i decidir el tema de l'aigua potable; en lloc de consentir i promocionar irregularitats urbanístiques, s'hauria de fomentar el respecte al nostre entorn, que d'aquí a pocs anys podria ser el nostre millor tresor...

—¿Qui pensau proposar per batle?

—Una persona amb ganes de fer feina, imaginació, esperit de sacrifici pel poble, popular, simpàtica i senzilla. Tenc ànsia, però, que aquestes qualitats encara no seran suficients perquè la majoria deixi de votar el Partit Popular.

—¿On teniu el local social a la vila?

—No tenim local social a Montuïri.

—¿Com destries el futur del poble?

—El futur de Montuïri depèn en gran part del que volgum els montuïrers, però també de la capacitat dels nostres governants. El Govern Balear pot mantenir l'actual situació, fomentant la dependència total d'un turisme cada cop més pobre i degradat, i on els pobles del Pla no tenen cap futur. O bé optar per potenciar alternatives com l'agricultura, artesanía, indústries de transformació, on els pobles com el nostre hi jugarien un paper important. Ara es parla molt de la crisi turística i de posar-hi solucions, quan l'agricultura duu deu anys en crisi i la solució que donen és vendre la terra per fer-hi camps de golf, és a dir, més turisme.

—¿Com podries fer un balanç a la fi d'aquesta legislatura?

—Crec que el balanç serà molt pobre. Amb dificultats s'acabaran alguns projectes iniciats a l'altra legislatura i econòmicament estarem alguns anys a recuperar-nos del malgastament d'aquests darrers anys. Però el més greu és que dins l'Ajuntament hi ha com una apatia, una desgana que contagia tot el poble. Pareix com si haguéssim tomat quinze anys enrera perdent tot esperit crític.

PRINCIPALS IDEES QUE DESTACA PERE SAMPOL

“Les dues eines vitals pels mallorquins —idioma i terra— estan en perill de mort”.

“Egoisme i consumisme, principals enemics dels nostres ideals”

“Sobre el culte als diners hi han d'estar la convivència, la solidaritat i el respecte als drets humans”

“Volem pels mallorquins el grau d'independència per planificar el nostre futur”.

“El paper de la Tercera Edat no s'ha de reduir a sopars o bauxes...”

“Aquest passotisme que es respira dins Montuïri no ens pot dur a res de bo”.

“Ens estam convertint en un poble trist i avorrit”.

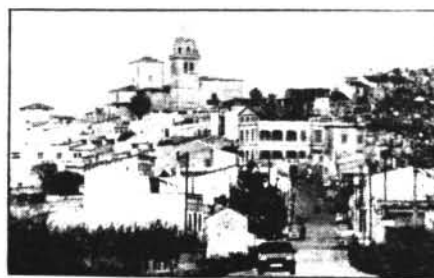
Des de l'Ajuntament s'ha propugnat un menyspreu cap a tot el que és patrimoni de la col·lectivitat, com si el que és de tots no valgués res, quan la missió del Consistori és vetlar i cuidar del patrimoni col·lectiu. Una cosa és la tolerància, no exigir plànols per a una obra menor, que això sempre ho haviem fet, i l'altre és consentir qualsevol il·legalitat, fins i tot que no respecti les vies públiques. Un governant ha de procurar defensar els particulars, però sempre que no es perjudiquin els interessos de la col·lectivitat.

—Ja has parlat un poc de la joventut. ¿Podries dir-nos, però, com respon a les exigències del vostre partit?

—La joventut és allà on calen més les nostres idees. El nacionalisme i l'ecologisme donen als joves una il·lusió de viure. El problema, però, és que avui es promociona un model de vida basat en el consum i el poder econòmic. Tot està justificat si a canvi s'obté un benefici; al contrari, parlar de naturalesa, cultura, etc., es considera inútil. Naturalment, quan no tots ens podem convertir en grans banquers o artistes, vénen les frustracions que no tendríem si les nostres metes fossin la naturalesa, els essers humans, Mallorca...

—¿Els de quina edat són els qui estan més per vosaltes: els joves o els majors?

—Evidentment, els joves; encara que alguns majors comencen a pensar que el paper de la Tercera Edat no s'ha de reduir a sopars o bauxes, sinó que han de participar activament de la vida del poble, aportant la seva experiència per construir un poble i un país millor.

—Ja per acabar, us donam l'oportunitat de justificar la vostra postura, o sia el que heu fet o no heu fet, davant el poble.

—El que hem fet està a la vista i ara que es pot comparar amb la gestió d'una ideologia oposada, crec que les nostres actuacions s'han revaloritzat. Però voldria demanar l'ajut dels que simpatitzen amb la nostra ideologia. Crec que estam en un moment vital per a Mallorca i Montuïri i ja no té cap justificació quedar-se al marge. Aquest passotisme que es respira dins el poble no ens pot dur res de bo. Mirem el Montuïri de fa 8 o 10 anys i el d'ara. ¿On és aquella participació massiva a qualsevol acte que s'organitzà? Ens estam convertint en un poble trist i avorrit, quan a altres pobles veïns han trobat el gust a comunicar-se i fer coses en comú. Aquell Montuïri, en certa manera, era un poc fruit de la iniciativa de la gent que enrevoltava el PSM. Podem tornar a aconseguir-ho, però sols si el poble ho vol i ens dóna suport i col·laboració. I no estic parlant de vots, sinó d'una cosa més important, de la voluntat de cada un del montuïrers d'aportar el seu gra d'arena al poble, de recuperar l'orgull de sentir-se part i protagonista d'un poble viu.

Onofre Arbona

Els treballs realitzats el passat juliol

El valor prehistòric del jaciment està reconegut internacionalment

Durant el passat mes de juliol, un equip de setze especialistes de la Universitat Autònoma de Barcelona va realitzar treballs arqueològics a Son Fornés, considerat com el poblat talaiòtic més important de Mallorca, el qual, com és sabut, està situat a uns tres quilòmetres del casc urbà de Montuïri.

Com es recordarà, les investigacions començaren l'any 1975 i es perllongaren cada estiu fins l'any 1983. Posteriorment es deixaren i sols els anys 1985 i 1988 se'n feren, ja que no es disposava de les subvencions necessàries. Aquest darrer any es va haver de fer una campanya de "salvament" degut a la deterioració que sofrien les estructures descobertes. Aquest mateix motiu va obligar a reprendre durant el passat mes de juliol les tasques de restauració i manteniment.

L'any 1984 fou publicat a Oxford (Anglaterra) la primera monografia sobre el poblat: "Son Fornés I: la fase

Les investigacions començades l'any 1975 no arriben a la dècima part de la superfície

talaiòtica. Assaig de reconstrucció socioeconòmica d'una comunitat prehistòrica mallorquina"

EL MATEIX EQUIP

Les tasques han estat realitzades des del primer moment pel mateix equip de la Universitat Autònoma de Barcelona, el qual és el responsable de les excavacions, ja que ha estat dirigit pels doctors en prehistòria Vicenç Lull Santiago i Maria Encarna Sanahuja Yll.

En el si d'aquest equip s'han duit a terme els treballs més complets i complexos, ja que no s'han limitat a les tasques arqueològiques pròpiament dites, sinó també a les paleoambientals (reconstrucció del paisatge, el seu passat i el procés evolutiu) i socioeconòmiques.

Gràcies a un conveni entre l'Ajuntament de Montuïri i la Conselleria de Cultura de la nostra Comunitat Autònoma s'han pogut dur a terme aquests treballs d'enguany, els quals s'han perllongat des del 2 de juliol fins el 22 del mateix mes. Però encara no s'ha aconseguit més que una petita part del que es pretén, ja que resta molt per arribar a la total excavació del nostre poblat prehistòric.

Cal dir que al costat dels doctors Lull i Sanahuja hi ha treballat tot un nodrit grup d'especialistes format per Rafel Micó (micromorfologia), Vicenç Marí (paleocarpologia), Pere Antoni Álvarez i Inma Ruiz (topografia i planimetria), Cristina Rihuete (petrologia)

A Oxford (Anglaterra) fou publicada una monografia de Son Fornés

La inestabilitat econòmica frena les investigacions, si bé podrien arribar subvencions de New-York

Eulàlia Colomer (restauració), Sílvia Gili (argiles), Xesc Fabres (antracologia), Agnès Giner (Sedimentologia), Sandra Monton, Pere Castro, Glòria Luis, Lluís Vila (tipologia i conservació), Víctor Bulet (paleontologia).

"SON FORNÉS II",
PRÒXIMA PUBLICACIÓ

Durant aquesta darrera campanya s'han consolidat les estructures pertinenents a la fase postalaiòtica i de la qual n'apareixerà pròximament publicat el volum "Son Fornés II: la fase postalaiòtica" de British Archaeological Reports, Oxford. També la Conselleria de Cultura publicarà una guia que permetrà als interessats reconèixer les diferents construccions dins la història de Son Fornés. Dins aquesta campanya també s'han recollit diferents mostres Paleoecològiques per a la reconstrucció del paisatge a l'entorn del jaciment durant l'època romana.

JORNADA LABORAL

Passant ja a la jornada laboral de l'equip d'especialistes ens adonarem que es distribuïa en dos períodes: un matinal que començava a les set i mitja i acabava a la una i mitja, el qual es realitzava en el mateix poblat on hi treballaven els setze especialistes esmentats a més de tres obrers pagats per

El monument megalític de més envergadura de tot el poblat, s'aixeca des de l'interior d'aquest habitatge

es de Son Fornés, reprenen pedeixen que el poblat quedi malparat

Aspecte que oferia el poblat talaiòtic de Son Fornés durant una jornada de les excavacions del passat juliol

l'Ajuntament de Montuïri i que ajudaven a l'equip d'arqueologia.

El vespertí tenia com a marc les dependències de Ca Ses Monges, les quals es convertien des de les cinc fins a les nou en un laboratori on cada especialista desenvolupava la seva tasca fins acabar-la, treballant damunt les mostres recollides el matí. S'agafaven dades, s'efectuava un registre general a l'entorn de la restauració i anàlisi pertinents.

Fins ara tots els materials de Son Fornés es troben en el Museu de Mallorca, tal i com estableix la normativa que indica que "els materials excavats s'han d'enviar al museu més pròxim".

CAP A UN MUSEU LOCAL

Aquest èxode dels materials montuïrers preocupa i molesta les autoritats del poble, tota vegada que des de fa anys s'està gestionant la creació del museu de Montuïri, que sia capaç

d'allotjar les peces extretes al llarg d'aquests quinze anys, i que ara es troben empaquetades a Ciutat, ja que el Museu de Mallorca encara no disposa de les sales dedicades a la prehistòria de l'illa.

Aquest possible i futur museu seria el punt final —com ja s'ha dit en altres ocasions— d'un itinerari turístic-cultural que començaria en el mateix poblat de Son Fornés i continuaria pel casc urbà, on es podrien visitar els molins fariners, objecte de la tan desitjada restauració. I el museu romandria ubicat dins un d'aquests molins.

SON FORNÉS, RIC EN JACIMENTS

Parlar de Son Fornés és parlar del poblat talaiòtic més important, més complet i del millor complex dins Mallorca. La superfície excavada fins ara és de set-cents cinquanta metres quadrats i l'extensió total del poblat s'esti-

ma en deu mil metres quadrats. D'aquí que la superfície investigada no arriba ni a una dècima part del total. Tot això indica la riquesa dels jaciments, la qual cosa exigeix una continuada investigació per la importància que en el món històric pugui representar. Exigeix un esforç del nostre poble i també de la Comunitat Autònoma que encara no s'ha fet. (Pot afirmar-se que des de 1982, data en què el Consell Insular va col·locar el barrat de preservació, el jaciment s'ha mantengut únicament gràcies a l'interès del Consistori).

CONEGUT INTERNACIONALMENT

Com una mostra del valor històric i cultural, cal esmentar l'interès de fundacions estrangeres per Son Fornés.

La "National Geography Society" de New York, de reconegut prestigi mundial per les seves subvencions a la investiga-

(Continua a la pàgina següent)

Les campanyes arqueològiques de Son Fornés, reprenen

(Ve de la pàgina anterior)

ció antropològica, arqueològica, etològica (comportament animal) i geogràfica, ha promès la seva ajuda "si és palès un interès i una aportació econòmica per part de les autoritats autonòmiques i si està garantitzat el manteniment del poblat". Aleshores, sí, que col·laborarien econòmicament en les excavacions, multiplicant l'aportació que sorgessi des d'aquí. Com és sabut, la "National Geography Society" sols subvenciona els treballs de reconegut prestigi.

Son Fornés és conegut internacionalment gràcies a les publicacions que s'han efectuat a Oxford (Anglaterra) i des d'allà s'han anat distribuint per tot el món. Per altra part, cal ressenyar que membres de la "Prehistoric Society" de Londres han efectuat diferents visites al poblat.

Aquest interès internacional s'ha concretat en l'adscripció a l'equip investigador d'especialistes de renom, tals com Jane Buiktra, catedrática de paleontologia de la Universitat de Cambridge i Rowina Gale, antracòloga del "London Institute". Aquests dos professors anglesos feien les anàlisis de les mostres de les restes vegetals, oferint els resultats adients. També Agnes Courty (constituents del sòl), de l'Institut Agronòmic de la Universitat de París i Tècnic dels Departaments d'Arqueologia dels Centres Universitaris de Miami (EE.UU.) i Durham i Reading (Reine Unit) col·laboraren en la protecció de Son Fornés.

Alguns talaiots amenaçaven r. Pu

Les peces extretes es depositaran en el futur museu de Montuiri

INSEGURETAT ECONÒMICA

Les investigacions de Son Fornés han trobat en la inestabilitat econòmica el seu més directe rival. Pot afirmar-se que els membres de l'equip d'ara i dels anteriors han treballat per —mai més ben dit— "amor a l'art".

Per a la campanya d'enguany es comptava amb quatre-cents mil pessetes de les arqueus municipals i d'identificada quantitat del Govern Balear. Amb

Dels 10.000 metres quadrats del poblat, se n'han excavat 750

aquesta quantitat s'havia de pagar la mà d'obra dels tres obrers no especialistes, la manutenció i estada durant tres setmanes dels setze membres de l'equip, els materials de treball i fungibles necessaris i les anàlisis que es varen haver de fer, el cost del qual va sobrepassar de molt el pressupost disponible. I això sense comptar l'import del bitllet de l'equip d'anada i venguda des de Barcelona ni els seus honoraris.

Gabriel Gomila

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

PREUS SELECCIÓ CONDUCTORS

MARCA	PREU	MARCA	PREU
Alfa Romeo 33 1500 SL	33.937,-	Opel Corsa 1300 SR	28.921,-
Alfa Romeo 75 1800	35.373,-	Opel Kadett 1300 City	28.921,-
Alfa Romeo 164 Turbo Diesel	35.373,-	Opel Kadett 1600 SR	33.937,-
Audi 100- 2200 E	35.373,-	Peugeot 205 GR	28.921,-
Audi 80- 1800 E	33.937,-	Peugeot 205 GT	33.937,-
BMW 320	35.373,-	Peugeot 309 GL Profil	28.921,-
BMW 520	35.373,-	Peugeot 405 1900 GR	33.937,-
Citroen AX 11 TRE	28.921,-	Renault 11 GTS	28.921,-
Citroen BX 16 TRS	33.937,-	Renault 11 GTX	33.937,-
Citroen BX 19 GT	33.937,-	Renault 19 GTX	33.937,-
Citroen Visa Challenger	26.876,-	Renault 21 GTS	33.937,-
Fiat Tipo 1400	28.921,-	Renault 5 GTL	26.876,-
Fiat Regata 1300 Especial	28.921,-	Renault 5 TX	28.921,-
Fiat Uno 45	26.876,-	Seat Ibiza del Sol	28.921,-
Fiat Uno 70 SL 5 P	28.921,-	Seat Malaga L 1500	33.937,-
Ford Escort CL 1400	28.921,-	Seat Panda 45	26.876,-
Ford Escort GL 1600	33.937,-	VW Golf GTD 2 y 4 puertas	33.937,-
Ford Fiesta Ghia 1100	26.876,-	VW Sprinter 1600 2 y 4 puertas	28.921,-
Ford Fiesta Trip 1600 Diesel	33.937,-	VW Polo Clasic CL	28.921,-

NOTA: Si el seu cotxe no hi està inclòs, cridi al 55 13 56 i l'informarem.

AUTOMÒVILS: Han d'esser d'ús particular - Majors de 23 anys casats o de 25 fadrins
Experiència de conducció superior a 4 anys - No haver tengut cap sinistre en el darrer any

MONTUÏRI: Jaume II, 4 - Tel. 64 60 43

PALMA: Pasaje Sta. Catalina de Siena, 2 - Entr. 2 C - Tel. 72 27 36

MANACOR: PL. Ramón Llull, 22 - Tel. 55 13 56

Joan Oliver Verd, “de Meià”

Doctor en farmàcia que en poc temps modificà tot un sistema de medicaments

Pocs han estat els montuïrers que hagin excel·lit tant i en tan poc temps dins el camp professional com és el cas de Joan Oliver Verd, el qual, ni en el poble ni a Mallorca quasi no fou conegut com apotecari.

El seu padrí ja havia estat metge i farmacèutic, el seu pare era metge (de Meià) i la seva mare apotecària quan en Joan, dia 15 de Juny de 1925 vengué al món, a Montuïri. Era el primer de tres germans i una germana.

La primera escola que freqüentà quan era petit fou la de Ca Ses Monges. Després a les escoles, però per poc temps, ja que durant alguns anys fou blavet de Lluc, per anar-se'n després a Ciutat, també per escàs temps, a continuar els estudis amb els Teatins, en el carrer “des Vi”. Fou, però, en el col·legi que els Jesuïtes tenien a València on els tres germans foren internats, i allà va concloure el batxillerat.

Semblava un “don Juan”

Durant les vacances i sobretot després d'haver acabat cada curs, entre els 18 i 20 i “pico” d'anys se'l podia veure per la vila ben arreglat, qualcú diria que un poc presumit, fent bromes a una i altra allota: semblava un “don Juan”. Era un jove apassionat, inconformista, sense por de fer mai el ridícul.

No obstant li va suposar temps i moltes càbales decidir el seu futur professional. No prosperaren en ell els estudis de pilot de marina mercant, ni els de medicina, ni tampoc la vocació de frare dels Sagrats Cors, encara que hi romangués cinc anys i ja el trobàssim pels carrers amb hàbits talars.

Encara el recordam quan pel desembre de 1955, amb motiu d'una campanya contra la blasfèmia organitzada pels Joves d'Acció Catòlica de Montuïri, aferrava rètols pels carrers i repartia octavetes a tothom que trobava. Aleshores tengué ocasió de manifestar la seva aversió cap al malparlar.

Poc temps després i ja definitivament es va assentar: va decidir estudiar farmàcia. Un any a Santiago de Compostel·la, un altre a Barcelona (on quasi fou de-

tengut per participar com a capdavanter en diferents manifestacions estudiantils) i finalment a Granada. Aquí, quan ja tenia 36 anys —era el 1961— amb la qualificació d'excel·lent, acabà la llicenciatura en farmàcia, si bé durant el darrer any de carrera ja actuava com alumne intern de la càtedra de Farmàcia Galènica, on continuava graduant-se com ajudant de classes pràctiques.

Catedràtic i investigador

Tot just llicenciat actuà com a professor adjunt interí de la càtedra que impartia en aquella universitat el Dr. Suñé i començà la preparació per a la tesi doctoral, gaudint, mentrestant, de beques: primerament i durant tres anys, de la Comissaria de Protecció Escolar i després una altra de la Fundació “Juan March”, del grup de Ciències Físiques i Químiques per a desenvolupar un treball d'investigació sobre “Estudio del poder emulgante de sustancias tensioactivas”. La tesi doctoral la va titular: “Estudio experimental de la alterabilidad de los ceratos i de la influencia de antioxidantes en su conservabilidad”, per la qual obtingué la màxima qualificació de

“sobresaliente cum laude”. Era el 1966.

Però a l'octubre de 1965 ja era cap de redacció de “Ars Pharmaceutica”, revista de la Facultat de Farmàcia de Granada, a la qual donà un nou impuls. A l'entretant va publicar treballs d'investigació i va presentar comunicacions a congressos, entre els que cal esmentar el dirigit, amb el professor Suñé, a l'Internacional de la F.I.P. de Praga. També va dirigir la instal·lació semi-industrial d'elaboració de medicaments a la càtedra de Farmàcia Galènica.

No hi ha dubte que fou a Granada on En Joan Oliver Verd es va assentar intel·lectualment i emocionalment; allà es va trobar a ell mateix, recuperant —per dir-ho de qualche manera— el temps que abans tan inútilment havia perdut.

Alguns anys abans, el 1962, es va casar amb Na Carme Almendros i tengueren dos fills; els quals, per cert, el juny passat acabaren la llicenciatura: En Joan en informàtica i Na Carme en farmàcia.

Hem de coincidir, però, que quan el nostre personatge es va realitzar plenament, fou entre els anys compresos entre l'obtenció del doctorat i la seva mort (1966 - 1978).

Allà rebia BONA PAU i per això va accedir a que publicàssim una entrevista amb ell (1) alguns anys després d'haver-lo nomenat Cap dels Serveis Farmacèutics de la Diputació Provincial de Granada. Ens deia que treballava 14 hores diàries: 9 a l'hospital, 2 donant classes a la Universitat i 3 en el laboratori, investigant i controlant noves fórmules mèdiques, tasca aquesta en la que estava recolzat per un equip de deu col·laboradors. I feia feina de bon grat. Rebé propostes molt avantatjoses per a anar a altres indrets d'Espanya, al Líban, al Camerun... però les va refusar. A Granada s'hi sentia molt bé.

Elaboració de fórmules magistrals

En poc temps aconseguí revolucionar tot el sistema de medicaments i revitalitzar la farmàcia hospitalària, particularment amb la preparació de fórmules

(Continua a la pàgina següent)

Inauguració de l'ampliació de la Biblioteca Municipal

El dissabte de Sant Bartomeu, als baixos de la Casa de la Vila tengué lloc la inauguració de l'ampliació de les noves instal·lacions i del nou mobiliari de la Biblioteca Municipal.

Fou un acte senzill, amb assistència d'un nombrós públic, presidint Joan Verger, President del C.I.M., Joan A. Ramonell, Batle, Alfonso Salgado, President de la Comissió de Cultura del C.I.M. i Francesc Riera, Director del Centre Coordinador de Biblioteques.

Els breus parlaments de la presidència i les mostres de satisfacció de tots els assistents foren detalls dignes de ressaltar, d'un acte que, de per si, evidència l'interès per la cultura dins del nostre poble.

Joan Oliver Verd

(Ve de la pàgina anterior)

magistrals i l'elaboració adequada per a cada malalt o grup de malalts. I aquí podríem inserir moltíssimes comunicacions i felicitacions dels millors doctors i catedràtics de distintes facultats de farmàcia, per la seva tasca, agraïnt els medicaments que ell mateix fabricava. Vegem així mateix un paràgraf d'una carta que l'internista, Dr. Laborde Vallverdú li va dirigir: "¿Qué decir de tu labor científica? Bastaría con decir que has modificado el sentido actual de la medicina standart para damos el arma exacta para aplicar en cada caso"(2).

Aleshores la societat granadina li havia obert les portes de pintre en ample, s'hi havia integrat totalment. Anava aquí i allà donant conferències... li bastà poc temps per triomfar totalment.

La mort l'esperà prest. Per cert que una mort espantosa en quant a dolor i desfiguració. El càncer de maxil·lar que va haver de sofrir, l'acceptà amb resignació cristiana i enteresa espiritual extraordinària. Ens deixà el 9 de juliol de 1978.

Poc temps després es creava el "Premio Nacional de Farmacia Juan Oliver Verd", el primer dels quals, en honor a la seva terra, es va entregar en el "Palas Atenea" de Ciutat.

Onofre Arbona

Un aspecte de la inauguració de l'ampliació de la Biblioteca Municipal

Sant Bartomeu tornà concentrar els montuïrers escampats pel món

A l'annual convocatòria de les festes de Sant Bartomeu acudeixen tots els montuïrers per enfora que sien. La revetlla, l'ofici i els cossiers són els símbols més significatius d'unes festes que, any rera any, es revitalitzen. La sortida de l'ofici sembla una explosió d'entusiasme. La gent s'arremolina a plaça per contemplar un espectacle únic: el moment incomparable i central de les festes.

(1) - BONA PAU núm. 215 de Gener de 1971.
(2) - BONA PAU núm. 230 d'Abril de 1972.

La primera època del cinema mut a Montuïri-IV

A partir de l'any 20, mitjançant un motoret de benzina, es projectava amb electricitat

ELS SERIALS

Els serials estaven dins aquest temps a l'ordre del dia. És un fet molt curiós —no hi ha temps que no torn— que la T.V. es dedica des de fa anys també a presentar serials que no acaben mai.

Els herois i els genis del mal d'aquells temps foren En "Zingomar", "Fantomas", "Dr. Mabuse", "Fu-Manchú", "Judex", etc.

Dins la primera època, les nostres sales projectaven els films activant els carbons d'arc voltaic amb gas.

Des de 1915 als anys vint, el cinema italià ens presentà els seus tipus de "vedette"; "Mujer Fatal", com són Maria Jacobini, Lina Cavalieri i la més famosa, la més exquisida i de més sensibilitat: Francesca Bertini. Fins aquí podem dir que arribà la primera època del cinema mut a Montuïri. Fins i tot els personatges abans esmentats encara els veim i els admiram dins la segona època; malgrat que molts dels anomenats no els hagi vist actuar el qui subscriu. Persones hem conegut que parlaven i no acabaven d'En "Polo" i d'En "Puñales".

Però sí, ja coneixíem Na "Mari Pickfort" (l'actriu de la qual s'ha dit que fou la més taquillera del món). En Rodolfo Valentino, un vertader mite històric del cinema de tots els temps, En Ramon Novarro, etc. Les pantalles dels nostres cinemes segur estaven saturats per la imatge de tots aquests personatges.

A DEU CÈNTIMS L'ENTRADA

Eren els cinemes nostres uns "Nikel-Odeon" (5) de poble pobre on, per deu cèntims al principi i quinze més tard, passaren els grans i els petits unes hores, uns diumenges horabaixa inoblidables, dins un temps que semblava no passava per a nosaltres. Dins una època quan, a la qual hi posam els nostres records, ens adonam que foren realment feliços.

Amb els films d'En "Griffith": "El nacimiento de una nación" (1915) i "Intolerancia" (1916) (vertaderes joies cinematogràfiques), es pot dir que s'inicià la segona època del mut al nostre poble. Es de suposar que els films ens arribaven amb un cert retràs, les comunica-

CHARLES CHAPLIN

Ben conegut p'En "Charlot" arreu de tot el món, és considerat com un dels millors genis del cinema còmic mundial. Totes les seves actuacions ja eren motiu de bullicia entre els al·lots montuïers dels anys vint.

cions no eren com ara; per tant, el qui escriu ha vist ja algunes de les pel·lícules d'aquesta època.

El cinema, durant les seves distintes èpoques, ha tingut els seus herois. Recordem els anys quaranta i cinquanta, una de les èpoques daurades del cinema, quan ens enlluernaven figures com En Jonh Wayne, Gary Cooper, James Stewart, Loretta Young, Ingrid Bergman...

Llavors els protagonistes de les històries que contemplaren els nostres pares i padrins tenien uns altres noms: Tom Tiler, Willia Duncan, Cayena, Clara Bow, Tim Mc. Coy... Però tots ells, amb les històries que protagonitzaven, deixaren dins nosaltres una petjada molt fonda.

¿Veren els nostres padrins el primer "Western" de la història del cinema, filmat a 1903, de N'Edwin S. Porter? És possible que sí, ja que les cases productores rivalitzaven per presentar les seves cintes arreu del món.

Recordam encara algunes d'aquestes cases inductores de somnis que es plasmaren damunt les nostres pantalles: "Pathe", "Gaumont", "Gran Luxor Verdaguer", "Selecciones Capitolio"...

MITJANÇANT L'ELECTRICITAT

A l'entorn dels anys vint comença a funcionar l'arc voltaic dins les cabines de projecció de les nostres sales, mitjançant l'electricitat. Tècnicament el cinema donava una passa més. A la sala del "Cine Royal", la corrent elèctrica la produïa un motoret de benzina instal·lat al petit corral de la casa, donant-se la curiosa anècdota següent: Era l'any 1931 quan s'acabava d'instal·lar la línia elèctrica que, venint de Ciutat, havia d'alimentar el poble i la central de distribució de Montuïri. La data d'inauguració per donar llum al poble era tan assenyalada com fou el dissabte de Sant Bartomeu. Causes tècniques, però, impediren tal cosa. En aquestes circumstàncies la imaginació i l'enginy dels nostres avantpassats es posà de manifest. Feren noves combinacions, es mogueren els homes del nostre poble i en el moment oportú... el motoret del cinema de Ca N'Aloi donava llum a tot el carrer Major durant la festa. És un detall que hem volgut resaltar, com a nota curiosa i simpàtica.

Els nostres records personals de les sales de cinema de Montuïri només arriben als personatges del mut a partir dels l'anys vint. Però els avantpassats del nostre poble, que conegueren els anteriors, ens han transmès verbalment un testimoni d'afecte, d'estimació, cap a unes figures mítiques que, tutejaren com a bons amics. La màgia d'unes ombres damunt una tela blanca d'una sala mig a les fosques, els ensenya a somniar amb els ulls oberts. El cinema els obrí una finestra, on varen poder veure més enllà de la nostra illa. El nou art els enlluernà. A nosaltres, des de nins, ens obrí un món nou i meravellós.

Miquel Martorell Arbonc

(5) Nikel - Odeon eren unes sales de cinema que funcionaven dins els barris pobres de Nova York. En elles la gent humil s'hil·licava i a través de l'espectacle oblidava la misèria i la fam.

Dimoni per un dia

El dia de la Mare de Déu d'agost varem tenir un "dimoni nou": Pep Verdà Benràssar. "En Pep Carboner" va substituir en Juanjo López perquè aquest no hi podia esser.

La veritat és que en Pep ho va fer de "lo milloret"; va esser un "gran dimoni" (no "un dimoni gran"), perquè va córrer, va estar amb la gent i fou el gran animador de la festa. Inclús va pujar al balcó de Can Fieres per saludar. No tindrem problemes perquè la "dimoniada" continuï.

En Pep, que s'havia entrenat per estar fort i "aguantar" bé, ens ha dit que està molt satisfet d'haver estat "dimoni" i que no li importaria continuar. Pensa que la careta i el vestit pesen molt i podria ser una bona ocasió per fer-ne uns que pesassin molt manco.

Aquest "dimoni per un dia", que va ballar a la perfecció amb els cossiers —ja que ell ho és—, està molt content de la gent pel cas que li feren.

BON PAPER A LLUCMAJOR

Possiblement sigui un any irrepetible. Tots els alumnes que l'any passat feien vuitè al Col·legi "Joan Mas i Verd" de Montuïri i que començaren els seus estudis de secundària als instituts de Lluçmajor, varen aprovar totes les assignatures a la convocatòria de juny, tant els onze de l'Institut de Batxillerat "Maria Antònia Salvà", com els qui cursen Reforma a l'Institut "Pere de Son Gall".

Per altra part, i seguint amb el mateix curs, els dos alumnes d'aquesta promoció que estudien al "Francesc de Borja Moll", de formació professional, també ho aprovaren tot.

Tornant a Lluçmajor, podem dir que aquest èxit només ha estat assolit per un altre poble. Ens referim als alumnes de primer de B.U.P. de Campos. Ara bé, hi ha la diferència que de Montuïri hi havia onze alumnes de B.U.P. a primer i de Campos, només tres.

Concurs de dibuix

Per diferents indrets del poble s'escamparen els nins que participaren en el concurs de dibuix. Aquests són els qui el realitzaren damunt el cadafal

En el concurs de dibuix infantil celebrat el 20 d'agost, el jurat va donar els següents guanyadors:

Miquel C. (Preescolar), Antoni Ribas

Mayol (1er. i 2on.), Joan Ramonell Miralles (3er. i 4rt.), Gabriel Amengual Martorell (5è. i 6è.) i Jaume Mayol Amengual (7è. i 8è.).

Jinkama de Ràdio Murta

La jinkama de Ràdio Murta va despertar emoció i interès, sobretot entre els participants. I a l'acabament, tots volien sortir a la foto.

El diumenge 19 d'agost, a la jinkama organitzada per Ràdio Murta hi participaren set equips de 4 persones. Els tres primers equips classificats foren: 1.- Gabriel Arbona, Rafel J. Jaume, Mateu

Moll, Joan Verger; 2.- Joan Arbona, Elena Jaume, Joana Ma. Gomila, Miquel Verger; 3.- Margalida Mayol, Cati Pizà, Maria A. Nicolau i Antònia Garau. L'organització fou perfecta.

Les carreres de cintes, pels petits (a dalt) i tomar olles (a baix) animaren, entre altres manifestacions, el matí de la segona festa de Sant Bartomeu

PRESENTACIÓ DE LA PONÈNCIA MARC DE LA F.S.B. - P.S.O.E.

El passat 31 de Juliol, el Secretari General de la F.S.B., Josep Moll, va presentar als representants de les publicacions de la Premsa Forana de Mallorca la ponència marc que s'ha d'aprovar en el seu Congrés ordinari els propers 23, 24 i 25 de Novembre.

Després d'oferir una síntesi de les principals metes que pretenen assolir, sobretot de cara al programa electoral del 91, exposà diferents alternatives i deficiències del Govern Cañellas; analitzà certs punts sobre futurs programes municipals, considerà la infraestructura turística i del territori; valorà algunes candidatures de futurs governs municipals així com els adients programes. També parlà de vivendes socials, del correcte ús del territori i la seva finalitat i fins i tot féu càbales respecte al destí final de l'Estatut d'Autonomia, com és el d'avançar projectant-se cap a un estat federal.

RESUM D'ACTIVITATS DEL PARLAMENT BALEAR

Entre les activitats duites a terme durant el primer mig any de 1990 en el si del Parlament Balear cal destacar l'aprovació de la Compilació del Dret Foral, llei fonamental per a la nostra Comunitat.

Per altra part, durant aquests mesos s'han tramitat 12 projectes de llei, dels quals s'han aprovat 6 lleis, destacant d'entre elles la Llei de Crèdit extraordinari.

(Continua a la pàgina següent)

MUY INTERESANTE
Pagamos hasta el

13% TAE

desde la primera peseta.

Sin comisiones ni descuentos.

en imposición a plazo fijo, a doce meses, de
MARCH HIPOTECARIO, S.A.

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12,.- %TAE

De 2.500.000 a 5.000.000 # 12,50%TAE

A partir de 5.000.000 # 13,.- %TAE

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

Els equips de futbol davant la temporada 1990 - 91

Sis equips en competició oficial

Enguany hi ha un nou equip: el de III regional

La temporada futbolística montuïrenca ja ha començat. Com l'any passat, l'equip de I Preferent ha estat el més primerenc i va iniciar la lliga el darrer diumenge d'agost. Els altres ho aniran fent en el decurs d'aquest mes de setembre i principis d'octubre.

ELS EQUIPS MONTUÏRERS

La novetat d'enguany esdevé la creació d'un nou equip que milita a III regional i estarà format per jugadors del poble. No havent-hi cap baixa, seran —per tant— sis els equips en competició que Montuïri presentarà en aquesta temporada 1990-91: I Preferent, III regional, juvenils de II regional, cadets, infantils de I regional i benjamins. Com es pot veure hi ha un qualificatiu nou: el de cadets. Això respon a la creació d'aquesta nova categoria arran de les modificacions d'edat i de denominació que ha efectuat per a la present temporada la Federació de Futbol. Amb unes petites diferències d'edat, els cadets es correspondrien amb els infantils d'aquests anys passats i els infantils d'enguany amb els alevins de passades temporades.

RESUM D'ACTIVITATS DEL PARLAMENT

(Ve de la pàgina anterior)

nari per a la compra de Cala Mondragó i els plànols de modernització i millora de la infraestructura hotelera.

Els grups de l'oposició han presentat 544 preguntes, xifra que ha augmentat considerablement, tenint en compte que durant tot l'any 89 se'n varen formular 360. Resten pendents, però, temes tan importants com el Catàleg d'Àrees Naturals, que està experimentant una tramitació llarga i difícil, si bé està previst que durant aquest setembre es pugui realitzar un plenari per a la presa en consideració de la proposició de llei de conservació dels espais naturals i d'interès paisatgístic. Altres temes pendents són la Reforma de l'Estatut i la proposició de llei d'iniciativa popular, si bé aquests ja no es tramitaran fins al proper període legislatiu que començarà a l'octubre.

L'equip de benjamins, subcampió en el passat torneig de Sa Llum

I PREFERENT

- Inici de la lliga: 26 d'agost.
- Final: 12 de maig de 1991.
- Equips: Montuïri, Llosetense, Xilvar, Calvià, La Victòria, Ses Salines, Sencelles, Pollença, Felanitx, Andratx, Espanya, La Unión, Santanyí, Esporles, Son Roca, Portocristo, Constància, Murense, Poblense i Margaritense. Total 20 equips.
- Pujaren a III divisió: Ferriolense, Alaró i Alcúdia.
- Baixaren a I regional: Rafal, Sole-dat, Escolar i Artà.
- Han descendit de III divisió: Constància, Portocristo, Felanitx i Llosetense
- Han ascendit de I regional: Xilvar, Andratx i Son Roca.
- Ascensos i descensos: Després del campionat de Mallorca i a partir del dia 19 de maig, començarà la lligueta d'ascens a III divisió. Hi participaran els clubs classificats dels llocs segon al setè. Es faran com l'any passat: dos grups de quatre equips amb el campions de Menorca i Eivissa com a caps de sèrie. El primer classificat de Mallorca, juntament amb el primer de cada un d'aquests dos grups, ascendirà a III divisió. Els descensos dependran del número d'equips de Mallorca que davallin de III divisió a I Preferent.

III REGIONAL

- Inici lliga: 16 setembre.
- Final: 14 d'abril de 1991.

- Equips: Alcúdia, Montuïri, Sant Joan, Llubí, Ariany, Altura de Lloseta, Portocristo, Búger, Campanet, Port de Pollença, Colònia de Sant Jordi, Vilafranca, Margaritense, Montuïri i Juventud Sallista. Total 14 equips.

- Pujaren a II regional: Porreres, Cide, Lucmajor i Platges de Calvià.

- Han davallat de II regional: Alcúdia, Búger, Campanet i Juventud Sallista

- Han desaparegut en relació a la temporada passada: Porreres At. i Escolar. Per altra part el Can Picafort i Sencelles militen en el grup de Palma.

- Són nous a III regional: Portocristo, Montuïri i Port de Pollença.

- Ascensos: Els dos clubs classificats en els llocs primers disputaran la fase final de III regional amb el dos primers del grup de Palma. Serà entre el 21 d'abril i el 26 de maig. Els ascensos a II regional dependran del número d'equips que de I preferent de Mallorca pugin a III divisió.

JUVENILS II REGIONAL - GRUP A

- Inici lliga: 23 de setembre.
- Final lliga: 12 de maig de 1991.
- Equips: Alaró, Llosetense, Santa Maria, Colònia de Sant Jordi, Margaritense, Port Pollença, Gesa Alcúdia, Xilvar, Artà, Llubí, Beat Ramón Llull d'Inca, Port de Sóller, Cardassar, Consell i Montuïri. Total 15 equips.

- Pujaren a I regional: Manacor B

(Continua a la pàgina següent)

L'equip de Cadets del Montuïri, que aconseguí el primer lloc de la seva categoria en el passat torneig de Sa Llum

(Ve de la pàgina anterior)

(ex-Olímpic), Pollença i Barracar.

- Han davallat de I regional: Cardassar.

- Ascendiren de III regional: Xilvar, Port de Sóller, Colònia de Sant Jordi, Montuïri i Santa Maria.

- Baixaren a III regional: Santanyí.

- Han desaparegut: Porreres, Alqueria Blanca i Juventud Sallista B.

- Ascensos i descensos: Depenen de les categories superiors. Normalment en pugen dos i en davallen dos.

- Nota: El Montuïri ha ascendit a aquesta categoria per haver quedat quart classificat a III regional i a causa de la desaparició dels clubs anteriorment esmentats.

CADETS - GRUP A

- Inici lliga: 1 de setembre.

- Final lliga: 6 d'abril de 1991.

- Equips: Espanya, Ses Salines, Campos, Avance d'Artà, Badia de Cala Millor, Porreres, Cardassar, Colònia de Sant Jordi, Montuïri, Escolar, Barracar, S'Horta, Margaritense i Manacor A.

- Classificació final campionat de Mallorca: L'equip campió, juntament amb el campió de cada un dels altres cinc grups, disputarà la final de Mallorca pel sistema d'eliminatòries a doble partit des del 13 d'abril al 18 de maig de 1991.

- Classificació temporada 1991-92: Els equips classificats del primer al vuitè lloc dels grups A i B (pobles) i els quatre primers dels grups C, D, E i F (Palma) passaran a formar part de la I divisió de cadets per a la temporada 1991-92. Quedaran dos grups de 16 equips, un de pobles i un de Palma de I divisió. Els altres equips jugaran a II divisió. Aquesta classificació es fa per haver-se creat recentment aquesta categoria.

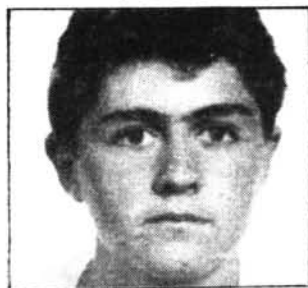
BENJAMINS (TORNEIG DEL CIM) GRUP F

- Inici lliga: 6 d'octubre.

- Final lliga: 6 d'abril de 1991.

- Equips: Barracar, Felanitx B, Campos B, Santanyí A, Ses Salines, Badia de Cala Millor, Escolar B, Portocristo B, Apa Montuïri, Colònia de Sant Jordi, Olímpic A, Espanya, Vilafranca i Porreres.

TOMEU VERGER, AL MALLORCA JUVENIL

Una notícia que molt ens satisfà: El jugador del Montuïri Juvenil i col·laborador esportiu de BONA PAU, Bartomeu Verger Rossinyol, ha fitxat pel Mallorca Juvenil, que milita a la Divisió d'Honor de futbol juvenil.

Tomeu: endavant, aprofita aquesta oportunitat perquè tu pots arribar amunt i ho has d'aconseguir.

**DEGUT A INICIAR-SE
ENGUANY LA COMPETICIÓ
DE CADETS, NO HI HAURÀ
DIVISIONS FINS A LA
PRÒXIMA TEMPORADA**

- Nota: En aquesta categoria no hi ha divisions. El primer classificat disputarà la final de Mallorca. En relació a la passada temporada, el Montuïri ha estat inclòs en el grup de Manacor en lloc del grup d'Inca. Per tant, gairebé tots els equips són diferents en relació a l'any passat.

Biel Gomila

**Amb
L'ESTALVI FUTUR
MES A MES**

**a Sa Nostra
li fan el**

10%

I... quan "Sa Nostra" diu que fa el 10% d'interès és perquè fa un deu. (*) I endemès amb L'ESTALVI FUTUR MES A MES, garanteix el seu demà i el de la seva família.

■ I perquè tractant-se d'una operació d'assegurança pot desgravar un 10% de les primes satisfetes, amb les condicions legals vigents.

■ Amb una petita aportació mensual d'acord a les seves possibilitats.

■ Amb una rendibilitat completament assegurada, perquè "Sa Nostra" li ho assegura.

■ Amb una flexibilitat increïble: perquè puc canviar a qualsevol moment que ho desitgi la finalitat del capital i disposar-ne quan vulgui i pel que sigui. Vagi a qualsevol de les oficines de "Sa Nostra" i demani que també li facin un 10%.

**"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS**

XVIII TORNEIG DE SA LLUM

Els equips montuïrers campions en Juvenils B i Cadets B, i subcampions en Benjamins

28 equips de totes les categories del futbol base disputaren un total de 28 partits en el "XVIII Torneig de Sa Llum" celebrat en Es Revolt entre els dies 5 i 15 d'Agost passat.

Pel que fa als montuïrers, els equips que participaren en Cadets B i Juvenils B es proclamaren campions. A més, Jaume Mas (Cadet B) i Rafel Jaume, (Juvenil B) foren el màxims golejadors de la seva categoria, i Guillem Munar fou proclamat el millor jugador de Cadets B.

A la clausura, a més de l'entrega de trofeus als jugadors i equips, també fou ofert un record a Miquel Timoner, per haver complit els 18 anys del Torneig com a Delegat del Cide.

Resultats del equips montuïrers

Montuïri, 2 - Algaida 1 (Benjamins)
St. Jordi, 1 - Montuïri, 0 (" final)
Montuïri, 2 - Sta. Maria, 3 (Infantils B)
Montuïri, 0 - St. Jordi, 1 (" 3 i 4rt)
Montuïri, 5 - Villafranca 0 (Cadets B)
Montuïri, 1 - Escolar 0 (" final)
Montuïri, 5 - Campos 1 (Juvenils B)
Montuïri, 1 - Colònia, 0 (" final)

Classificació final

JUVENILS A

- 1.- Cide
 - 2.- La Salle
 - 3.- S. Francesc
 - 4.- V. de Lluc
- Màxim golejador:
Garcias (Cide)
Millor jugador:
Hurtado (Cide)

JUVENILS B

- 1.- Montuïri
 - 2.- Campos
 - 3.- Espanya
 - 4.- Calvià
- Màxim golejador:
R. Jaume (Montuïri)
Millor Jugador:
J. Amengual (Esp)

CADETS A

- 1.- Cide
 - 2.- S. Francesc
 - 3.- Ramón Llull
 - 4.- P. Calvià
- Màxim golejador:
B. Garcias (Cide)
Millor Jugador:
F. Ferrer (R. Llull)

CADETS B

- 1.- Montuïri
 - 2.- Escolar
 - 3.- Vilafranca
 - 4.- Sant Jordi
- Màxim golejador:
J. Mas (Montuïri)
Millor jugador:
G. Munar (Montuïri)

INFANTILS A

- 1.- La Salle
 - 2.- Cide
 - 3.- Ramón Llull
 - 4.- S. Francesc
- Màxim golejador:
A. Cortés (Cide)
Millor jugador:
Massanet (La Salle)

INFANTILS B

- 1.- Santa Maria
 - 2.- Algaida
 - 3.- Sant Jordi
 - 4.- Montuïri
- Màxim golejador:
F. Torres (S.Maria)
Millor Jugador:
R. Oliver (S.Maria)

BENJAMINS

- 1.- Sant Jordi
 - 2.- Montuïri
 - 3.- Porreres
 - 4.- Algaida
- Màxim golejador:
M. Roig (Porreres)
Millor Jugador:
B. Juan (Porreres)

I REGIONAL PREFERENT

Montuïri, 1 - Llosetense, 1

El 26 d'agost passat començà la competició oficial. El Montuïri, malgrat dominar més, no pogué vèncer un rival que tampoc s'entregà en cap moment. Un penal desaprofitat en el minut 87 pel Montuïri i una equivocació de Capellà, a conseqüència de la qual es produí també un penal (aquest aconseguit), foren les claus de l'empat.

* * *

Esperem que aquesta temporada els sis equips de la vila, que participen a les diferents categories, rivalitzaran per aconseguir els resultats d'acord amb les il·lusions en ells depositades.

Biel Gomila

L'equip del Montuïri de I Preferent que va començar la temporada 1990-91

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIO

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

25 anys enrera

Setembre de 1965

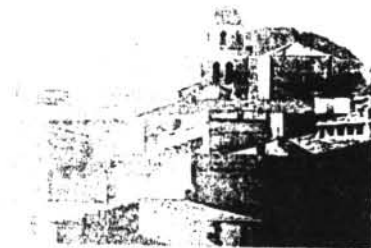
**EL PARE MARTORELL
VISITA MONTUÏRI**

Després d'uns dies d'haver arribat a Mallorca procedent de Roma, el P. Antoni Martorell va visitar la seva vila natal. Se li va retre una salutació de benvinguda. "A l'església, congregat tot el poble, autoritats eclesiaístiques i civils, es va cantar una 'salve'. Després que el P. Martorell dirigís unes paraules a tothom, a plaça, la banda de música li oferí un selecte concert i a la casa de la vila s'acabà l'acte amb un vi espanyol i brindis de prosperitat".

50 anys enrera

AGOST DE 1940

Les festes de Sant Bartomeu de 1940 costaren a l'Ajuntament 2.014'40 pessetes, però com que la quantitat que s'havia pressupostat no va bastar, es va haver d'habilitar un suplement de crèdit per poder pagar 1.171'10 pessetes que mancaven.

MONTUÏRI

SANT BARTOMEU

Agost 1990

Portada dels programes de festes d'enguany

PLUVIOMETRE

Agost de 1990

Pluja caiguda a Montuïri

Dia 26	18'6	litres per m2.
" 28	15'7	" "
Total	34'3	" "

DEMOGRAFIA

Agost de 1990

MATRIMONIS

Dia 18.- Josep Gomila Mesquida amb Lúcia Cifre Rodríguez.

DEFUNCIONS

Dia 29 de juliol.- Guillem Verd Andreu, de 88 anys, casat. "Can Mariano".

Dia 6 d'agost.- Josep Gomila Sastre, viudo, de 89 anys. "Llull".

Dia 11.- Bartomeu Martorell Miralles, casat, de 87 anys. "Roqueta".

Dia 17.- Margalida Verd Palou, fadrina, de 83 anys. "Ca s'Apotecari".

Dia 18.- Maria Miralles Ribas, viuda, de 78 anys. "Xocolatera".

Dia 23.- Coloma Nicolau Garau, Casada, de 88 anys. "Roca".

CUINAR EN CASA

GRANADA

INGREDIENTS

- 5 albergínies grosses.
- 4 patates.
- 1 ceba grossa.
- 500 g. de carn picada.
- 1 tassó de vi, de llet.
- 2 cullerades de galeta picada.
- 9 ous.
- 1 molto untat de saïm.

ELABORACIÓ

Fregir dues albergínies rodones. Fregir les patates tallades com per fer una truita. Les altres albergínies i la ceba, tallar-les a daus, o sia molt petites i fregir amb poc foc i tapades. La carn també fregir-la un poc. Untar el motlo de saïm, aferrar-hi les albergínies tallades rodones, pel fons i pels costats. Mesclar la resta amb els ous i la galeta. Enfomar. Al cap de mitja hora és cuita.

Recepta de

Antònia Alcover, "des Coll"

Gloses

**A UNES JOVENETES
QUE VA TOPAR PEL CARRER**

Al.lotes que festejau
per a comptes de casar,
si vos heu de divorciar
val més que ho deixeu anar;
que visqueu sa vida en pau;
si teniu picor, gratau,
que hi tendreu més que guanyar.

Miquel Massanet "Parri"

**MADÒ "MANXES"
A L'AMO EN "PARRÍ"**

L'amo En "Parri", a mi em costa
creure que vós 'nau de bo,
que esperau una resposta
i que la vos doni jo.

Vós sou un poc caparrut,
no crec que ho pogueu negar;
¿per què em tornau preguntar
coses que dir-vos no puc?

No record quan, ni a on era
que vaig rompre es plat primer,
ni entenc sa vostra quimera
per sebre jo què vaig fer.

Ja que vós tant preguntau,
jo també preguntaré,
i a veure si contestau
lo que vos demanaré:

¿És ver que per caparrut
qualcú vos va castigar?
No vos volgueren pujar
i vos varen fer dinar
dins sa cisterna assegut.

Antònia Adrover "Manxes"

A SANT BARTOMEU

Gloriós Sant Bartomeu,
jo vos tenc per molt honrat,
perquè sempre heu procurat
fer bé an es poble meu.

A mi me sabia greu
perdre sa vostra amistat,
que trob que vos heu guanyat
ses alabances de Déu.

Bartomeu Garcias "Mosson"

(el dia de St. Bartomeu)

INFORME DE LA COMISSIÓ ECONÒMICA PARROQUIAL

Malgrat les despeses, destaquen nous projectes de millores

"VOLTA DES BLAT"

Amb ocasió de les festes de Sant Bartomeu, la Comissió Econòmica parroquial va distribuir una circular informativa sobre l'estat de comptes de la parròquia, des del primer d'agost de 1989 al primer d'agost de 1990.

El balanç global (comptes ordinaris i comptes especials) és el següent:

Entrades: . 3.493.275 ptes.

Sortides: . 4.743.994 "

Dèficit: . 1.250.719 "

En una breu explicació es destaquen les despeses per qüestió d'obres: enrajolar part de la rectoria i ampliar la sala-menjador i el local comercial de la plaça Major, a més de construir una portassa-magatzem al carrer de Na Quintana.

En el capítol de projectes, es destaquen els següents: "Es fa necessari canviar la tensió de la instal·lació elèctrica de l'església i renovar la xerxa de fils i material. Al mateix temps està en estudi un nou sistema d'il·luminació indirecta, consistent en il·luminar la nau central a base de focus o tubs fluorescents especials".

La realització d'aquests projectes depèn sobretot de la col·laboració econòmica de la gent, ja que "la parròquia està sempre a disposició de tots, creients i no creients, i els seus béns són patrimoni comú de tot el poble".

Els sobres amb els donatius de la "Volta des Blat" es poden entregar a la rectoria o a la col·lecta de les misses.

Gràcies a tots per endavant.

HORARI DE MISSES

A partir del primer diumenge de setembre ja es torna a celebrar la missa dels diumenges i festes a les 11'30 del matí.

Es segueix celebrant, fins a finals de mes, la missa al Puig de Sant Miquel, a les 7'30 de l'horabaixa.

A partir del darrer diumenge de setembre, en què es sol canviar l'hora a nivell estatal, totes les misses vespertines seran a las 8.

La missa dels diumenges a vespre, donada la bona experiència d'aquest any passat, es tornarà transmetre en directe a través de Ràdio Murta, quan

aquesta emissora comenci la seva programació habitual per al pròxim curs.

CURSET DE NOVIIS

Per a les parelles que pensin casar-se per l'Església dins els pròxims mesos, s'ha programat un curset preparatori que tindrà lloc a la rectoria d'Algaida a partir del dilluns dia 1 d'octubre.

Els interessats poden passar per la parròquia per sebre més detalls i formalitzar la inscripció.

FESTES D'ESTIU

Les festes de cada poble han de recordar i fer reviure la pròpia història i la pròpia consciència de poble. Tot serà útil: estudis, escrits, reflexions, antics costums, balls i cançons, records, petits detalls que identifiquen les formes locals i privades de celebració...

No volem viure ancorats al passat. Però, per viure els desafiaments actuals, necessitem sebre qui som, d'on venim, on trobam les nostres arrels. Cadascuna de les nostres festes hauria d'ajudar-nos a fer camí en aquesta direcció...

(D'unes reflexions del Bisbe de Mallorca)

NOCES D'OR
MATRIMONIALS

1940 - 1990

Dia 17 de Setembre de 1940
es casaren

Antoni Fiol Gomila "Tarric"
amb

Margalida Miralles Cerdà
"Marrona"

BONA PAU, amb motiu de les nocces d'or matrimonials, s'uneix a l'alegria de tota la seva família, els felicita i desitja que puguin viure plegats molts d'anys.

NOCES D'ARGENT

SETEMBRE 1965 - 1990

Arnau Matas Gual "de Son Company"
amb

Antònia Alcover Amengual "d'Es Coll"
16 Setembre 1965

Miquel Rigo Amengual "Pèl"
amb

Isabel Tous Gomila "Papa"
28 Setembre 1965

Els desitjam que els 25 anys de matrimoni sien presagi de permanent felicitat